

Отже, boomwhackers – це не просто музичний інструмент, а потужний освітній засіб, який сприяє фізичному, мовленнєвому, музичному, творчому розвитку й проявляється в покращенні емоційного стану, знятті напруги, вирішенні внутрішнього конфлікту і, як наслідок, до стабілізації психоемоційного стану.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Божко І. Г. Арт-терапія як засіб саморегуляції обдарованих учнів // Обдаровані діти – скарб нації: матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 18-22 серпня 2021 року). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. 574 с.
2. Репетій М. Теоретичні аспекти дослідження музикотерапії як засобу збереження фізичного та психологічного здоров'я URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/49093/1/%D0%A0%D0%B5%D0%BF%D0%B5%D1%82%D1%96%D0%B9%20%D0%9C.pdf> дата звернення: 24.10.2024
3. Tomaszewska M., Miler M. Piosenki i zabawy edukacyjne na Bum Bum Rurki (+CD) Wydawnictwo Muzyczne Absonic 2014. 72 s.
4. We Wish You a Merry Christmas – Boomwhackers Easy <https://www.youtube.com/watch?v=KFWlr3nzGnc&list=PL2mHraZxofIynOS3kFgYST238f4JTPCJ7>

Петренко С. М.,

*заступник директора з навчально-виховної роботи,
вчитель вищої категорії, ліцею № 12 м. Чернігова
petrenkosn12@gmail.com*

Мехед Д. Б.,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри кібербезпеки та математичного моделювання
Національний університет «Чернігівська політехніка»
d.mekhed@gmail.com*

Мехед О. Б.,

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри біології Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
mekhedolga@gmail.com*

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, СПРЯМОВАНА НА ПІДТРИМКУ ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Анотація. У статті розглядаються особливості соціально-педагогічної підтримки обдарованих дітей та молоді в умовах воєнного стану. Автори аналізують труднощі, з якими стикаються обдаровані особистості в умовах постійного стресу та невизначеності, а також пропонують методи та

стратегії, що допомагають підтримувати їхнє емоційне та психічне здоров'я. Особлива увага приділяється ролі освітнього середовища, сім'ї та соціально-педагогічного супроводу у забезпеченні належної підтримки та розвитку обдарованості, незважаючи на вплив негативних факторів.

Ключові слова: заклади освіти, обдаровані учні, соціально-педагогічна діяльність.

Abstract. The article examines the features of socio-pedagogical support for gifted children and youth under martial law. The authors analyze the difficulties faced by gifted individuals in conditions of constant stress and uncertainty, and also offer methods and strategies to help maintain their emotional and mental health. Special attention is paid to the role of the educational environment, family and socio-pedagogical support in ensuring proper support and development of giftedness, despite the influence of negative factors.

Keywords: educational institutions, gifted students, socio-pedagogical activity

Соціально-педагогічна робота з обдарованими здобувачами освіти потребує особливого підходу, адже такі учні мають унікальні потреби та здібності. Педагог, працюючи з обдарованими дітьми, повинен враховувати їхні інтелектуальні, емоційні та соціальні особливості [2]. Важливо створити сприятливе освітнє середовище, яке підтримуватиме розвиток творчих та інтелектуальних здібностей учня. Одним із ключових завдань педагога є виявлення обдарованих учнів на ранніх етапах, використовуючи спеціальні діагностичні методи.

Педагог також має забезпечити індивідуальний підхід до навчання обдарованого учня, адаптуючи програму під його потреби. Це включає надання додаткових завдань, поглиблене вивчення предметів або залучення до науково-дослідницької діяльності [4]. Важливо заохочувати учня до самостійного пошуку знань та критичного мислення. Педагог має бути наставником, який підтримує розвиток творчих ідей та допомагає учневі реалізувати свої таланти [8].

Не менш важливим аспектом є соціальна адаптація обдарованого учня. Часто такі діти стикаються з труднощами у спілкуванні з однолітками через свою інакшість, тому педагог має сприяти формуванню в учня навичок соціальної взаємодії. Варто допомогти йому знаходити спільну мову з іншими дітьми, формувати лідерські якості або, навпаки, розвивати співпрацю в команді [3].

Метою дослідження було дослідити вплив воєнного стану на соціально-психологічний стан обдарованих осіб та розробити ефективні підходи до їхньої підтримки у період соціальної та емоційної нестабільності. Також виявити виклики, з якими стикаються як обдаровані особистості, так і ті, хто займається їхньою підтримкою, з метою забезпечення ефективного розвитку та захисту психологічного благополуччя.

Надзвичайно важливим напрямом роботи педагога є психологічна підтримка. Обдаровані діти можуть відчувати емоційне напруження через високі вимоги до себе, тому педагог повинен вчасно виявляти такі труднощі та допомагати з ними справлятися [7]. Важливо також підтримувати позитивне ставлення до навчання, мотивуючи учня до постійного самовдосконалення. Співпраця з батьками обдарованих учнів допомагає створити єдиний підхід у вихованні та навчанні дитини, що сприяє її гармонійному розвитку.

Оскільки обдаровані особистості можуть виявляти вищий рівень тривожності, стресу та почуття безпорадності в умовах воєнного стану [9] через високу чутливість і потребу в стабільному середовищі для реалізації своїх здібностей – вони потребують значно більше уваги педагога [1]. Тому, на нашу думку, підтримка обдарованих осіб повинна бути зосереджена на створенні стабільного й підтримуючого освітнього середовища, що забезпечить можливості для розвитку незалежно від зовнішніх обставин. Потрібно пам'ятати, що сім'я відіграє важливу роль у соціально-психологічній підтримці обдарованих дітей під час війни, забезпечуючи емоційну підтримку та стабільність, тож особливу увагу потрібно присвятити саме вивченню внутрішньосімейних відносин [2].

Також методи психологічної підтримки педагога включають адаптаційні стратегії, роботу з самооцінкою, навчання навичок стрес-менеджменту та розвиток емоційної стійкості, що може забезпечуватись через індивідуальне консультування та групову терапію та можуть бути ефективними засобами для полегшення емоційних наслідків війни та збереження психічного здоров'я обдарованих осіб.

Соціально-педагогічна діяльність, спрямована на підтримку обдарованої особистості в умовах воєнного стану, є важливим і складним завданням. Обдаровані діти та молодь потребують особливого підходу до свого розвитку, адже часто їхні потреби відрізняються від загальних [5]. В умовах воєнного стану ці потреби стають ще більш актуальними, оскільки на тлі зовнішніх загроз вони можуть відчувати підвищену тривожність, стрес та невизначеність щодо свого майбутнього. Педагогам важливо зосередити увагу на створенні безпечного та підтримуючого середовища для таких учнів.

Одним з основних викликів у роботі з обдарованими дітьми під час війни є забезпечення безперервності освітнього процесу. Збої у навчанні, відсутність доступу до ресурсів або інтернету можуть негативно вплинути на розвиток їхніх здібностей [7]. Тому важливо організувати дистанційне навчання або адаптувати програми для онлайн-формату [6]. Соціальні педагоги повинні також підтримувати обдарованих учнів у подоланні емоційних труднощів, забезпечуючи їм психосоціальну допомогу та консультування.

Крім того, значним викликом є забезпечення мотивації обдарованих учнів до навчання в умовах постійного стресу. Війна може змінювати їхні пріоритети, знижувати бажання розвивати свої таланти через втрату надії на майбутнє. Соціальним педагогам слід працювати над підтримкою емоційної стійкості таких учнів та допомагати їм усвідомлювати важливість продовження свого розвитку навіть у кризових умовах.

Однак воєнний стан відкриває і певні можливості для розвитку обдарованих дітей. Наприклад, участь у волонтерських ініціативах або проєктах, пов'язаних із допомогою громаді, може стати джерелом натхнення та мотивації. Це дозволяє обдарованим дітям застосовувати свої навички у реальних ситуаціях, розвивати лідерські якості та соціальну відповідальність.

Соціально-педагогічна діяльність повинна включати розвиток емоційної стійкості, здатності адаптуватися до нових умов і підтримувати самореалізацію обдарованих учнів у складних обставинах. Важливим аспектом є залучення учнів до проєктів, які допомагають відволіктися від стресу і розвивати свої здібності у творчих та інтелектуальних сферах. Також варто розвивати навички саморегуляції, щоб обдаровані діти могли контролювати свої емоції та діяти ефективно навіть у стресових умовах.

Загалом, соціально-педагогічна діяльність в умовах воєнного стану повинна поєднувати роботу з емоційною підтримкою, розвитком талантів та залученням обдарованих учнів до громадських ініціатив. Педагоги мають адаптувати свою діяльність до нових викликів, створюючи умови для збереження та розвитку потенціалу обдарованих дітей, незважаючи на зовнішні обставини.

Висновки. Обдаровані особистості в умовах воєнного стану потребують особливої уваги та підтримки для збереження їхнього психічного та емоційного благополуччя. Важливо розробити й реалізовувати спеціальні програми соціально-психологічної підтримки, які включають активну участь освітніх установ, психологів та родин. Створення безпечного й підтримуючого середовища для обдарованих осіб може допомогти їм долати стрес та реалізовувати свій потенціал навіть в умовах кризи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бережняк Т. О. Сутнісна характеристика поняття «соціально-педагогічна підтримка» як наукової категорії та виду діяльності. Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції (25 травня 2023 р., м. Ніжин) / за ред. О. В. Лісовця, С. О. Борисюк. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. С. 11-13
2. Методичні рекомендації щодо соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками / укладач: О.О. Мішкулинець. Мукачево, 2019. 56 с.
3. Мехед Д. Б., Мехед О. Б., Скребець В. О. Визначення рівня понятійного мислення школярів при вивченні природничо-математичних дисциплін у

класах різних профілів // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 56. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2010. – С. 72 -75.

4. Носко М., Мехед О. Науково-дослідницька робота студентів як складова частина підготовки до соціально-педагогічної діяльності. Наука і освіта. 2022. №2. 39-43. DOI:<https://doi.org/10.24195/2414-4665-2022-2-6>
5. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність: Науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с.
6. Швидкий А. Л., Мехед Д. Б., Мехед О. Б. Особливості впровадження інформаційних технологій у навчальний процес (психологічний аспект). Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 61. Херсон : ХДУ, 2012. С. 401- 406
7. Chystiakova, I.A., Ivanii, O.M., Mekhed, O.B., Nosko, Y.M., Khrapatyi, S. PhD Training Under Martial Law in Ukraine Journal of Higher Education Theory and Practicethis link is disabled, 2022, 22(15), pp. 151–163
8. Nosko M., Mekhed O., Nosko Yu., Bahinska O., Zhara H., Grihan G., Holovanova I. The impact of health-promoting technologies on university students' physical development. Acta Balneologica, 2022, 5(171), 469-473. doi: 10.36740/ABAL202205116.
9. Walker M. S., Kaimal G., Koffman R., DeGraba T. J. Art therapy for PTSD and TBI: A senior active duty military service member's therapeutic journey. The Arts in Psychotherapy. 2016. № 49. Pp. 10–18.

Петричук Ольга Борисівна,

Вчитель початкових класів

Новогуївинського ліцею імені Сергія Процика

olgapetrichuk2000@gmail.com

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНІ ЗАСОБИ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ НУШ

При зростанні навантаження на розумову діяльність учнів у сучасному освітньому процесі необхідно використовувати такі технології навчання, які сприяють формуванню ключових компетентностей здобувачів освіти та забезпечують збереження здоров'я дітей. У даній роботі розглянуто питання ефективності використання ігрових технологій як засобу розвитку пізнавальних інтересів учнів та як засобу формування ключових компетентностей молодших школярів; проаналізовано різноманітні джерела інформації стосовно ефективності використання ігрових технологій; виділено основні способи використання ігрових технологій, які знайшли своє відображення у запропонованих автором авторських уроках в початкових класах.

Ключові слова: ігрові технології, ключові компетентності, ігрова діяльність.

With the growing demands on students' mental activity in today's educational process, it is essential to implement learning technologies that help develop key